

1. ΤΟ ΦΙΑΣΚΟ ΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 09/08/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 09/08/2024

Σελίδα: 6

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Ευρωπαϊκό όνειρο

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Το φιάσκο μιας πολιτικής

Χωρίς αμφιβολία η πολιτική που ακολούθησε η χώρα στην «υπόθεση Μπελέρν» κατέληξε – δυστυχώς – σε ένα μεγαλειώδες φιάσκο. Ο Δήμος Χειμάρρας περιήλθε τελικά στον έλεγχο του Ε. Ράμα (έστω και με αμφιλεγόμενες πρακτικές), ο Φ. Μπελέρης παρέμεινε στη φυλακή ενώ εστάλη στο Ευρωκοινοβούλιο με αβέβαιη εντολή ως προς το τι ακριβώς εκπροσωπεί. Το φιάσκο όμως αυτό εγείρει ένα σοβαρό ερώτημα: Ποιος ακριβώς κάνει εξωτερική πολιτική; Γιατί η πολιτική για την υπόθεση Μπελέρν δεν εκπορεύτηκε στην ουσία της από το υπουργείο Εξωτερικών. Άλλα κέντρα και πρόσωπα πίεσαν για μια πολιτική αιχμής που ήταν προβλέψιμο στο πού θα κατέληγε σε κάθε ψύχραϊμο παρατηρητή.

Η χάραξη και άσκηση της εξωτερικής πολιτικής στη σύγχρονη πολύπλοκη πραγματικότητα και με την Ελλάδα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι βεβαίως μια εξόχως σύνθετη διαδικασία. Ασκείται με πολλαπλά μέσα, διπλωματικά, οικονομικά, πολιτιστικά και βεβαίως τα μέσα στρατιωτικής ισχύος, αποτροπής, κ.λπ. Αν και το πλέον επιδραστικό μέσο είναι το κύρος και η ενεργός παρουσία της χώρας ως brand name στο διεθνές σύστημα. Από θεσμική άποψη η υψηλή εξωτερική πολιτική διαμορφώνεται από την κυβέρνηση και τα αρμόδια συλλογικά όργανα αλλά ασκείται – πρέπει να ασκείται – αποκλειστικά από το υπουργείο Εξωτερικών. Ο οργανισμός του οποίου ρητώς αναφέρει ότι «αποστολή του υπουργείου Εξωτερικών είναι η άσκηση της εξωτερικής πολιτικής της Ελληνικής Δημοκρατίας», αποστολή που εξειδικεύεται σε σειρά στόχων (όπως η προστασία της ασφάλειας και ακεραιότητας της χώρας, η περιφερειακή και διεθνής σταθερότητα, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κ.ά.). Πέραν του Πρωθυπουργού κανένας άλλος φορέας δεν έχει αρμοδιότητα άσκησης εξωτερικής πολιτικής. Στην «υπόθεση Μπελέρν» επεκράτησαν άλλες προσεγγίσεις και ιδού το αποτέλεσμα.

Από την άποψη αυτή είναι επεικώς ακατανόητη τόσο στο ύφος, γλώσσα και περιεχόμενο και η πρόσφατη δήλωση (πηγών) του υπουργείου Εθνικής Αμυνας σύμφωνα με την οποία «ουδείς σεβασμός επεδείχθη ή θα επιδειχθεί στο μέλλον από τις Ελληνικές Ενοπλες Δυνάμεις σε παράνομες ενέργειες της Τουρκίας στη νομίμως οριοθετημένη ζώνη Ελλάδας - Αιγύπτου όπως το Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας προβλέπει και επιβάλλει». Αυτή είναι μια κομβική πολιτική δήλωση εξωτερικής πολιτικής που μπορεί να γίνεται μόνο από το αρμόδιο πολιτικό όργανο, δηλαδή το υπουργείο Εξωτερικών. Το τι θα σεβασθούν ή δεν θα σεβασθούν οι Ενοπλες Δυνάμεις σε τέτοιες περιπτώσεις δεν είναι θεσμικές αρμοδιότητάς τους να το κρίνουν από μόνες τους. Εκτελούν εντολές της πολιτικής ηγεσίας. Και αυτή δεν είναι η μόνη δήλωση για ζητήματα υψηλής εξωτερικής πολιτικής που εγείρει ερωτηματικά. Ο μεγάλος πολιτειολόγος και ειδικός στις σχέσεις στρατού - πολιτικής ηγεσίας S.E. Finer έλεγε σταθερά ότι «το πρώτιστο καθήκον των ενόπλων δυνάμεων σε μια δημοκρατία είναι να εκτελούν τις εντολές της νόμιμης πολιτικής ηγεσίας».

Από την άλλη μεριά, ούτε οι ιδιώτες (οικονομικοί παράγοντες, think tanks, κ.ά.) μπορούν αυτόνομα να ασκούν υψηλή εξωτερική πολιτική παρά μόνο ως επικουρική δραστηριότητα υποβοήθησης εκπλήρωσης των στόχων της θεσμικής εξωτερικής πολιτικής (second track diplomacy). Η δραστηριότητα αυτή έχει αποδειχθεί χρήσιμη στο παρελθόν (επίτευξη Συμφωνιών Οσλό, κ.ά.). Πάντως μετά την κατάληξη της υπόθεσης Μπελέρν είναι στιγμή οι δύο χώρες να γυρίσουν σελίδα στη σχέση τους με προοπτική το κοινό ευρωπαϊκό τους μέλλον...

Ο Π.Κ. Ιωακείμης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), πρώην πρεσβευτής - συμβούλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ

Ο Νίκος Φιλιππίδης απουσιάζει με άδεια

Η χάραξη και άσκηση της εξωτερικής πολιτικής στη σύγχρονη πολύπλοκη πραγματικότητα και με την Ελλάδα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι βεβαίως μια εξόχως σύνθετη διαδικασία